

Asin Palacios San Sebastian'da yaz tahlilini geçirmekteyken 12 Ağustos 1944'te aniden öldü ve Polloe Mezarlığı'na defnedildi. E. Garcia Gómez, Lasso de la Vega, P. Longás, H. Terrasse, J. D. M. Ford, Louis Gardet, Arthur Jeffery, Abdurrahman Bedevî gibi birçok tanınmış yazar tarafından hayatı ve çalışmaları hakkında yazılar yayımlandı. Ayrıca kitap ve makalelerinin neşredilmesine ölümünden sonra da devam edildi. İspanyolca yazmış olması sebebiyle ülkemizde ancak öteki Batı dillerine yapılan tercümeleriyle tanınan eserleri ölümünden sonra yayımlanan tam listeye göre 245 olarak tesbit edilmiştir. Hakkında çıkmış tek kayda değer Türkçe makale Hilmi Ziya Ülken imzasını taşımaktadır (bk. bibl.).

BİBLİYOGRAFYA :

Diccionario de Literatura Espanola, Madrid 1972; *Diccionario de Autores*, Barcelona 1973; Abdurrahman Bedevî, *Devrû'l-'Arab ft tekvînî'l-fikrî'l-Ürubî*, Beyrut 1979, s. 47-65; a.mlf., "Miguel Asin y Palacios", *Mevsû'atü'l-müşteşrikin*, Beyrut 1980, s. 75-81; Necib el-Akîkî, "Asin Palacios, D. M.", *el-Müşteşrikin*, Kahire 1980, II, 194-196; P. Longas, "Bibliyografia de Don Miguel Asin", *al-Andalus*, IX/2 (1944), s. 293-319; A. Jeffery, "Miguel Asin", *MW*, XXXV/4 (1945), s. 273-280; L. Gardet, "Homage à Don Miguel Asin y Palacios", *IBLA*, VIII (1945), s. 229-234; Hilmi Ziya Ülken, "Dante ve Mîrâç Divina Comedia'nın İslam Kaynakları", *İstanbul Mecmuası*, sy. 58, İstanbul 1946, s. 4-7; Rızâ Rızâzâde Lengrûdî, "Asin Palacios Miguel", *DMBİ*, I, 397-398.

MAHMUT ŞAKİROĞLU

ASİ

(bk. BAĞY).

ASİLİ

(الاصيلي)

Ebû Muhammed Abdullâh
b. İbrâhîm b. Muhammed el-Ümevî
el-Endelüsî el-Asîlî
(ö. 392/1002)

**Mâlikî fakihî,
muhaddis ve kelâm âlimi.**

Endülüş şehirlerinden olan Şezûne veya Cezîretülhadrâ asilidir. Ailesiyle birlikte Asîle'ye (Fas'ta Tanca yakınlarında bir şehir) yerleşti. Burada büyüyen ve ilk tahsilini yapan Asîlî 342'de (953) Kurtuba'ya gitti. Devrin önde gelen âlimlerinden hadis ve fıkıh okudu. Bu arada Vâdilhicâre'ye gidip Vehb b. Meserre'den yedi ay kadar hadis dersi aldı. 962'de

tahsil için Endülüş'ten ayrıldı. Kuzey Afrika'da Mâlikî mezhebinin en büyük temsilcisi olan İbn Ebû Zeyd el-Kayrevânî ve diğer bazı âlimlerle görüştü. İbn Ebû Zeyd onun Endülüşlü hocalarından rivayet ettiği hadisleri yazarak kendisinden istifade etti. Asîlî daha sonra Mısır'da Hamza el-Kinânî, İbn Hayyeveyh ve daha başka âlimlerden, aslen Bağdatlı olup Mekke'de ikamet etmekte olan Ebû Bekir el-Âcürri'den ve Bağdat'ta Mâlikî fıkının önde gelen temsilcisi Ebû Bekir el-Ebherî başta olmak üzere birçok ilim adamından fıkıh ve hadis tahsil etti. Daha sonra kendisinden hadis rivayet edecek olan Dârekutnî ile buluştu ve her ikisi de birbirlerinden hadis dinlediler. Ayrıca Asîlî, Ebû Ahmed el-Cürçânî'den ve Ebû Zeyd el-Mervezî'den *Şahîh-i Buḥârî*'yi dinledi. Kûfe, Basra ve Vâsıt'a gitti. On üç yıl kadar süren bu doğu seyahati sonunda Endülüş'e döndü. Sarakusta'da (Sarakossa) bir süre kadılık yaptıktan sonra bu görevinden ayrılarak Kurtuba'da şûra üyesi oldu. 19 Zilhicce 392'de (29 Ekim 1002) altmış sekiz yaşlarında iken burada vefat etti.

Zamanında Endülüş'te Mâlikî mezhebinin önde gelen temsilcisi ve aynı zamanda Buhârî'nin râvilerinden biri olan Asîlî, Endülüş'e döndükten sonra *Şahîh-i Buḥârî*'yi, doğu seyahati sırasında Mekke ve Bağdat'ta kendisinden iki defa dinlediği Ebû Zeyd el-Mervezî'nin rivayetiyle okuttu. Özellikle hadis ve hadis tenkidinde kuvvetli bilgi sahibiydi. İmam Mâlik'in görüşlerini çok iyi bilen ve taklide karşı olan Asîlî'nin bazı konularda kendine has görüş ve icthadları vardır. Endülüş'te Eş'arîlik, aynı zamanda güçlü bir kelâm âlimi olan Asîlî vasıtasıyla yayılmıştır. Talebeleri arasında en çok tanınanı Mâlikî fakihî Ebû İmrân el-Fâsî'dir. Kaynaklarda adları geçen ve haklarında fazla bilgi bulunmayan eserleri içinde en önemlisinin *ed-Delâ'il* (*el-Âşâr ve'd-delâ'il*) *'alâ ümmehâti'l-mesâ'il* adlı kitabı olduğu anlaşılmaktadır. Asîlî'nin İmam Mâlik, Şâfîi ve Ebû Hanîfe arasındaki görüş ayrılıklarına temas ettiği, *el-Muvaḥḥat*'ın bablarına göre tertip edilen bu mukayeseli fıkıh kitabı, talebesi Ebû Saîd İmrân b. Abdü Rabbîh el-Meâfirî tarafından ihtisar edilmiştir. İbnü't-Tallâ el-Kurtubî, *Akḍiyetü Resûlillâh* (Halep 1982) adlı kitabında bu eserden nakiller yapmıştır. Asîlî'nin kaynaklarda adları geçen diğer eserleri ise *el-İntişâr* ve *Nevâdirü ḥadis*'tir.

BİBLİYOGRAFYA :

Tâcü'l-'arûs, "asıl" md.; İbnül-Faradî, *Târîhu 'ulemâ' il-Endelüs*, Kahire 1966, s. 249; Humeydî, *Cezvetü'l-muktebis*, Kahire 1966, s. 257-258; Kâdî İyâz, *Tertibü'l-medârik* (nşr. Ahmed Bükeyr Mahmûd), Beyrut 1387/1967, I, 16, 201; II, 642-648, 729; İbn Beşkûvâl, *eş-Şıla*, s. 450; Yâkût, *Mu'cem*, I, 213; Zehebî, *Tezkiretü'l-huffâz*, III, 1020; a.mlf., *A'lâmü'n-nübela'*, XVI, 560-561; İbn Ferhûn, *ed-Dibâcü'l-müzeheb*, I, 433-435; Safedî, *el-Vâft*, XVII, 7; *İzâhu'l-meknân*, I, 477; H. R. İdris, "Deux juristes kairouanais de l'époque ziride: Ibn Abi Zaid et Al-Qâbisî (X^e-XIe siècle)", *Anneles de l'Institut d'études orientales*, XII, Algier 1954, s. 135-136.

VECDİ AKYÜZ

ASİR

(عسير)

Suudi Arabistan'ın güneybatısında yer alan idarî bir bölge.

Yüzölçümü 400.000 km² olup nüfusu 1984'te 1.100.000 civarında idi. Hicaz ile Yemen arasındaki Serât (Serevât) denilen dağlık kesimi içine alan Asîr, aslında coğrafî bir bölgenin adı değildir; XIX. yüzyıldan itibaren kullanılmaya başlayan bu ad bölgedeki kabilelerden alınmış olmalıdır. Necran ile Nimas arasındaki dağlık bölge Asîr adını alırken Yemen'den Kahme'ye kadar olan Kızıldeniz sahilindeki ovalık saha da Tihâme Asîri olarak adlandırılmıştır. Merkezi Ebhâ olan yüksek kesimde Benî Mugayd, Benî Mâlik, Alkam ve Rebâ ile Rufeyde kabileleri federasyonu bulunmaktadır. Tihâme Asîri kıyılarında da Kahme, Şukayk ve Cizân limanları yer almaktadır.

İslâm'dan önce Cüreş diye bilinen bu bölgede Kahtâniler'den Ezd, Becile ve

Asîr'de İmam Yahyâ adına basılmış 1330 (1912) tarihli bakır sikke (İstanbul Arkeoloji Müzesi, Teşhir, nr. 915)